

SAMOUPRAVA

Glasilo Županske zveze v Ljubljani

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.
Letna naročnina znaša za občine . . . . . Din 100.—,
za vse ostale . . . . . Din 40.—.

Uredništvo in uprava se nahajata v prostorih Županske
zveze v Ljubljani, mesno načelstvo.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon štev. 30-22.

LETO II.

LJUBLJANA, DNE 15. MARCA 1934.

ŠTEV. 6.

VSEBINA: Dr. A. Š.: Uredbodajna oblast občine po novem občinskem zakonu. — Ivan Zupan, doh. ravnatelj, Ljubljana: Še enkrat trošarina. — Dr. F. Mis: Osrednja zdravstvena služba. — Vprašanja in odgovori. — Iz županske zveze. — Razsodba upravnega sodišča.

Leopold Grošelj, konceptni priprav.

Prometni davek in izplačevanje računov pri samoupravnih blagajnah

Še vedno ni dovolj jasnosti v pogledu dolžnosti, ki jih predpisuje državna uprava občinskim organom pri izplačevanju računov za razne dobave. Občinski uradnik mora ločno poznati množino različnih predpisov o raznih odtegljajih, ki zadenejo dobavitelje. Kljub vsej dobri volji in vsestranskemu študiju je težko slediti mnogoštevilnim novim, pa tudi spremenjenim predpisom o davkih in raznih taksah, saj je že sama evidenca vseh veljavnih določb delo, ki zahteva stalne pazljivosti. Zato je golovo v interesu občin, kakor tudi občinskih uradnikov samih, da se skuša v tem pogledu olajšati spoznavanje raznih zakonitih dolžnosti. Ne mislim danes razpravljati o priznanični, pogodbeni, cesijski in drugih taksah, temveč o še bolj zamolanem vprašanju, o odlegovanju **splošnega prometnega davka**. Skušal bom kar najbolj poljudno orisati določbe, ki še danes večje občinske uradnike k pazljivemu ugotavljanju, ali je pri posameznem izplačilu pobrali splošni prometni davek ali ne.

Že beseda sama »prometni davek« pomeni, da je namen tega davka zadeti promet. Pod prometom pa moramo razumeti ne samo vsak promet s premičninami, temveč tudi promet osebnih storitev. Prometnemu davku je torej zavezana kupnina za prodano blago, pa tudi odškodnina za storitev kleparja, mehanika itd. Vedno pa je treba, da vrši tak promet pravna ali fizična oseba v namenu pridobivanja dohodkov in v okviru samostojnega javnega ali stranskega poklica.

Z vsem tem se v glanem bavila dva zakona: Zakon o davku na poslovni promet iz leta 1922 ter zakon o skupnem davku na poslovni promet iz leta 1930. Poleg teh dveh zakonov imamo še polno raznih zakonitih izprememb, ki jih pa ne bom navajal, ker bi le oteževale celoten pregled.

Člen 10. pravilnika za izvrševanje zakona o davku na poslovni promet iz leta 1922 je naložil dolžnost odlegovanja splošnega prometnega davka le državnim blagajnam. To je bil razlog, da so nastali dvomi, ali in v koliko se določbe člena 10. tega pravilnika morejo nanašati tudi na samoupravne blagajne. Radi popolne jasnosti se je s posebnim razpisom Generalne direkcije neposrednih davkov v Beogradu št. 14.709 z dne 23. aprila 1925 ugotovilo, da morajo tudi samoupravne blagajne respektirati določbe člena 10. že cit. pravilnika. S tem se je izrecno potrdilo, da morajo kakor državne tudi samoupravne naprave (občine, banovine) ob plačevanju računov za izvršene nabave odlegovati splošni prometni davek ne glede na to, kako dolične osebe plačujejo ta davek davčnim upravam. Dočim se je do 15. avgusta 1932 pobiral le 1% splošni prometni davek, se je z imenovanim dnem ta davek podvojil, tako da je danes plačevali 2% splošni prometni davek.

Dokler je veljal edino zakon o davku na poslovni promet iz leta 1922, je bil postopek, predpisan občinskim

blagajnam pri izplačevanju računov, umljujejši in brez posebnih težav. Zakon iz leta 1930 pa je prinesel bislvene spremembe, kajli z njim se je uvedel skupni davek na poslovni promet. Prikladno je, da ponazorim najprej s praktičnim primerom razliko med splošnim in skupnim prometnim davkom.

Splošni prometni davek (zakon iz leta 1922): Tovarnarju A, ki je izdeloval manufakturo, se je predpisal splošni prometni davek. Veletrgovec B, ki je kupoval manufakturo v tovarni A, je moral zopet plačati splošni prometni davek. Pa tudi detajlni trgovec C, ki je kupil blago od B, je bil zavezan plačati splošni prometni davek. Vidimo, da je bil vsak prehod manufakture od tovarnarja preko trgovcev B in C zavezan splošnemu prometnemu davku. Če bi šlo torej blago skozi 10 rok, bi moral vsak od teh trgovcev plačati splošni prometni davek. Ne samo to, da je ta način predpisovanja poslovnega davka podražil blago, tudi neroden je bil. Koliko več dela so imele n. pr. tudi davčne uprave, ki so morale v gornjem primeru voditi v svojih knjigah 10 davčnih zavezancev. Vsak od teh zavezancev bi moral dobili svoj predpis poslovnega davka. Razumljivo, da je torej ta način odmerjanja poslovnega davka postal nepriljubljen. Praktična potreba sama je rodila enostavnejši način pobiranja prometnega davka. To se je zgodilo z uvedbo skupnega prometnega davka. Vzemimo prejšnji primer:

Tovarnar A mora plačati za tkanino, iz katere izdeluje potem manufakturno blago, skupni prometni davek v višini 5%. Da je ta odstotek tako visok, ima svoj poseben razlog. Veletrgovec B in delajlist trgovec C ne bosta namreč plačala davčni upravi od prometa s tem manufakturnim blagom nikakega poslovnega davka, kajli ta je že obsežen v zato višjem odstotku skupnega prometnega davka, ki ga plača tovarnar. Pa tudi če bi lako blago šlo skozi 10 rok, predno bi prišlo do konzumenta, bi razen tovarnarja nihče ne dobil od davčne uprave predpisa k plačilu poslovnega davka. Ugodnosti tega načina pobiranja prometnega davka so očitne. Davčnim upravam je delo zelo olajšano, ker je število davčnih zavezancev veliko manjše, trgovina pa tudi lahko računa brez ozira na število prometnih faz z nekim fiksnim odstotkom poslovnega davka. Iz navedenega pa je tudi takoj razvidno, da tam, kjer je plačan skupni prometni davek, ni odtegnili pri samoupravnih blagajnah nikakega poslovnega davka. Oglejmo si gornji primer: Če nabavi občina pri trgovcu C blago za obleke svojih uslužbencev, se ne bo odtegnilo pri izplačilu računa za to nabavo nikakega poslovnega davka, kajli s plačilom 5% skupnega poslovnega davka, ki ga je plačal tovarnar A, je že obsežen ves nadaljni promet z manufakturnim blagom. Evidentno je, da je z uvedbo skupnega prometnega

davka odpadlo v mnogih primerih pobiranje prometnega davka pri samoupravnih blagajnah.

Treba pa je sedaj bolj ločno orisati, v koliko se sicer še veljajoči zakon iz leta 1922 in zakon iz leta 1930 med seboj izključujeta, odnosno dopolnjujeta.

Kakor sem že povdaril, se nanaša zakon iz leta 1922 na promet s premočninami in osebnih storitev, t. j. na vso trgovino in pa na obratovanje najrazličnejših obrlov, industrij. Zakon iz leta 1930, ki je uvedel skupni prometni davek, pa se nanaša v glavnem **le na promet s premočninami, ne pa tudi na promet storitev**. Že iz tega vidimo, da zakon iz leta 1922 ni izgubil povsem svoje veljave vsaj v kolikor zavezuje k plačilu poslovnega davka razne storitve (delo zdravnikov, advokatov, obrtnikov itd.), pač pa ta zakon ne velja več v pogledu obdavčenja prometa s premočninami.

Skoraj ves promet s premočninami je, kar se tiče obdavčenja s poslovnim davkom, urejen z zakonom o skupnem davku na poslovni promet iz leta 1930. K temu zakonu so prinesle Službene novine 18. marca l. 1931. posebno Uredbo o skupnem davku na poslovni promet, katere sestavni del je tudi nad vse važna tarifa skupnega prometnega davka (Sl. list kr. banske uprave z dne 17. aprila 1931, št. 137/26 ex 1931). Ta tarifa ima 811 postavk, ki nam predstavljajo najbolj različne stvari, ki sploh morejo biti predmet trgovine. Med temi so n. pr. razne življenjske potrebščine, rudnine, kemijski izdelki, izdelki iz volne, pletarski in lesni, steklarski, kovinski in drugi proizvodi. Pri vsaki tarifni postavki je označeno, ali je predmet zavezan skupnemu davku ali ne. Promet z večino teh v tarifi označenih predmetov je zavezan

skupnemu prometnemu davku, ki pa se plačuje načelno le v trgovini sami, ali pri uvozu v našo državo. Ker je torej že plačan skupni prometni davek, s katerim je pokrit ves nadaljni promet, je jasno, da samoupravne blagajne pri izplačilu računov za nabavo vseh takih predmetov ne smejo več pobirati prometnega davka. Čim ugodni blagajnik, da je n. pr. ta ali oni dobavil občini blago, ki je označeno v tej tarifi kot blago, ki podleže plačilu skupnega davka, ne sme dobavitelju odtegniti pri izplačilu poslovnega davka. Praktični primer: A je dobavil občini pet ogledal za ceno Din 1000.—. Uradnik, ki bo likvidiral račun dobavitelja, bo takoj našel v tarifi pod zap. št. 625, da je promet z ogledali zavezan skupnemu prometnemu davku, ki znaša 5,6%, odnosno 7% in ki je že plačan v trgovini, odnosno ob uvozu v našo državo. S to ugotovitvijo je obenem jasno, da je ves nadaljni promet z ogledali prost vsake obremenitve po kakem poslovnem davku, saj je prav trgovinar moral v ta namen enkrat za vselej plačati 5,6% skupnega prometnega davka. A-ju torej ni odtegniti za dobavo petih ogledal poslovnega davka.

Na prvi pogled je tarifa z 811 postavkami zelo nepregledna, toda ob primerni vaji ni težko poiskali posameznih predmetov. Iskanje tudi zato ni posebno težko, ker je razmeroma le malo postavk, ki niso zavezane skupnemu poslovnemu davku. Kaj pa z dobavo takih predmetov? Samo dvoje je možno, ali je dobava teh predmetov prosta poslovnega davka sploh, ali pa je zavezana 2% splošnemu prometnemu davku. Eno ali drugo je razvidno iz tarife.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Dr. A. S.

Uredbodajna oblast občine po novem občinskem zakonu

(Konec)

Vsaka uredba občine mora biti **odobrena po banu** in v občini **razglašena**. Vsako uredbu je torej takoj po sklepanju v občinskem odboru predložili kraljevski banški upravi v odobritev. Ta bo presodila, ali uredba ustreza pogojem zakona, to je ali se drži mej stvarnega in krajevnega delokroga občine in ali ima osnovo v zakonu, odnosno ne nasprotuje nobenemu zakonu ali uredbi višje vrste. Po tej presoji bo uredbu ali odobrila, ali odobrenje odklonila, odnosno občini sporočila, kaj bi bilo izpremeniti, da jo odobri.

Enako kakor za izdajo uredbe, je potrebna banova odobritev tudi za vsako **izpremembo** uredbe in tudi za njeno **ukinitev**.

Razglasi se uredba po banovi odobritvi na krajevno običajni način. Za razglasitev zakon ne predpisuje izvestnega načina in ne daje nobenega roka. Predpis § 135. zakona o občinah ne velja za uredbe, temveč le za **upravne** akte splošnega značaja. Pač pa je jasno, da se mora uredba posebno temeljito razglasiti; saj vsebuje za vsakogar obvezne pravne norme, ki se jih mora stalno držati. Zato bo skrbeli za zadoslno publikacijo ne samo z nabitjem uredbe na občinski deski, temveč tudi z oklici pred cerkvijo, razbobnanjem itd. («krajevno običajni način»). Po možnosti naj se objavijo uredbe tudi v »Službenem listu kr. banske uprave« in v dnevnem časopisu ali razširjenih tednikih. Dalje naj bodo v občinskem uradu stalno vsakomur na vpogled. Zelo važna je temeljita razglasitev tudi za pravilnike občinskih naprav. Tako naj se vsakemu odjemalcu vode, električnega toka itd. dostavi en izvod vodovodnega reda itd. V občinskih podjetjih (kopališču, klavnici itd.) naj bo izveček najvažnejših določil pravilnika na vidnih mestih stalno nabit. Sploh je skrbeli za čim boljše upoznanje javnosti z uredbami, ker se izogne občina na ta način mnogim nepotrebnim konfliktom z občani, njim samim pa omogoči pravilno zadržanje in prihrani nehotene prestopke, odnosno prepreči izgovarjanje na nevednost.

Obvezno moč dobi občinska uredba — ako ni v njej sami določen rok ali dan, katerega stopi v veljavo

— z dnem razglasitve. Razume se, da mora biti tedaj že odobrena po banu. Priporočljivo je vsekakor, da se v uredbi določi rok (n. pr. na vsaj 15 dni po razglasitvi), da se morejo občani pravočasno z novimi predpisi upoznati.

Da pa more občina svoje uredbe tudi učinkovito izvajati in doseči, da se ji prebivalstvo pokorava, je potrebno, da more prestopke uredbe **kaznovati**. Kazensko sankcijo dopušča zakon o občinah žal samo za uredbe iz § 77., to je za krajevno-polijske uredbe. V teh sme občina predvideti za prestopke denarno globo do 200 dinarjev, ki se izpremeni v zapor do 5 dni, ako pravnomočno prisojena globa ni v danem roku plačana. Globi 40 Din odgovarja torej en dan zopora. Izmera kazni je z omenjenim zneskom, odnosno dobo zopora navzgor omejena, dočim navzdol ni omejitve. V omenjenih kazenskih sredstvih občina nima proste izbire. Kaznovati sme le z globo; ta se avtomatično izpremeni v zapor, ako globa v stavljenem roku ni plačana. Kazni izreka občinska uprava.

Za ostale uredbe občine v občinskem zakonu ni kazenske sankcije.

Pritožba proti uredbam naravno ni mogoča, ker je uredba kot abstrakten predpis namenjena najprej splošnosti. Šele v trenutku, ko se **posameznik** prisili držati se uredbe, to je opraviti ali opustiti izvestno dejanje, more s priložbo osporavati ne samo možnost ali pravilnost uporabe uredbe na njegov primer, nego tudi pravnoveljavnost uredbe same. O obojem se nato odloča v redni priložbeni poli.

Pritožbe torej, vložene proti odborovemu sklepu, s katerim ta sklene uredbu, more že občina sama na osnovi § 120. zakona o občem upravnem postopku zavrniti kot nedopustne.

Pri tej priliki moram z ozirom na to, da občine pravkar pričenjajo sestavljanje svoje proračune za leto 1933./34. omeniti, da je treba **občinski proračun**, ki je po prejšnjih občinskih redih veljal za upraven akt ob-

čine, šleli po novem zakonu med uredbe. To naziranje, ki sicer še ni podprto z izreki upravnega sodstva, je ministrstvo že opetovano izrazilo v svojih odločbah. Ako pa je proračun uredba, ni proli njemu možna nikaka priložba in odpade tudi razglasitev odborovega proračunskega sklepa pred banovo odobritvijo proračuna. Pač pa je proli osnutku proračuna dovoljeno vlaganje pripomb, ki jih odbor ali vpoštevsa sam ali pa skupno s proračunskim aktom predloži banu.

Po gornjih izvajanjih more občina torej tudi eventualne priložbe proli proračunu kol nedopuslne sama zavrniti. Razglasitev sklenjenih davščin, kakor že omenjeno, odpade. Logično pa bi se morale razglasiti po banovi odobritvi na način kakor vsaka druga občinska uredba.

Vprašanja in odgovori

19. **Vprašanje:** Ali ni kje v Dravski banovini zavod za vzgojo duševno zaostale dece oziroma zavod za manj nadarjene otroke in ali je vzdrževanje v takem zavodu brezplačno?

Odgovor: Označenega zavoda v Dravski banovini ni. Pač pa se nahaja pri hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani internat s pomožno šolo za manj nadarjeno deco. Nekaj sličnega je tudi v zavetišču Vincencijeve konference na Viču pri Ljubljani. Vendar je treba v obeh zavodih za deco plačevati oskrbnino. Kraljevska banska uprava daje v takih slučajih ob dokazani potrebi primerne podpore za vzdrževanje takih otrok. — Gč.

20. **Vprašanje:** Občine morajo pri vseh dobavah in izplačilih in pri vseh oddajah javnih del zahtevati od udeležjenih strank potrdilo davčne uprave, da so davki plačani. — Pojasnite, od katerega zneska dalje se morejo zahtevati taka potrdila. Občina ima namreč več malih izplačil, za katera ni mogoče zahtevati od stranke potrdilo, ker ga davčna uprava izda le proli plačilu kolka za Din 20.—.

Odgovor: Po zahtevi glavne kontrole je treba za vsako izplačilo predložiti potrdilo o plačilu davka. Vendar je treba tudi pri tem postopati po pameti. Pri malih izplačilih bi ne kazalo takega potrdila zahtevati. Če pa so zneski večji, naj se občina obrne uradno na davčno upravo za pojasnila, ali je stranka davke plačala. Take uradne izjave so potem koleka proste in namen je dosežen.

21. **Vprašanje:** Babica je nudila raznim ubogim ženam, ki so nezmožne plačila pri porodu babiško pomoč in zahteva sedaj, da ji dolične občine plačajo za svoje uboge članice pripadajoči babiški zaslužek. — Pojasnite, ali so občine dolžne take stroške kriti in na podlagi katerih predpisov.

Odgovor: Občine so dolžne take stroške kriti in sicer na podlagi predpisov zakona o zdravstvenih občinah, ki je bil objavljen v Uradnem listu z dne 18. marca 1930 št. 41. § 12. tega zakona pravi, da mora vsaka upravna občina z najmanj 1000 prebivalci postaviti v breme svojega proračuna usposobljeno babico. Manjše občine se morajo združiti zaradi plačevanja te babice po odredbi občega upravnega oblasti prve stopnje (sreskega načelstva). Iz nadaljnjih paragrafov tega zakona (posebno § 14.) pa je, razvidno, da je dolžnost take babice brezplačno pomagati ubožnim porodnicam. — Gč.

22. **Vprašanje:** V naši občini je mnogo oseb — naših državljanov, ki bivajo že nad 10 let nepretrgoma v občini in izpolnjujejo tudi ostale pogoje § 17. odst. (4) zakona o občinah za sprejem v članstvo občine.

Prosimo pojasnila, ali je domovna občina teh oseb dolžna zaprositi našo občino, da jih sprejme v svoje članstvo ter bo občinski odbor naše občine o tem sklepal na svoji seji ter jih bo — po ugotovitvi, da izpolnjujejo vse pogoje § 17. odst. (4) zakona o občinah — sprejel v članstvo.

Naziranja smo namreč, da tuj občan, ki biva nad 10 let v naši občini in izpolnjuje ostale pogoje § 17. odst. (4) zakona o občinah, ne more biti prej sprejet v članstvo naše občine, dokler za to ne zaprosi sam ali njegova domovna občina in dokler potem o tem ne sklepa občinski odbor naše občine.

Odgovor: Vaše gornje naziranje je pogrešno. Zakon o občinah v § 17. odst. (4) izrečno določa, da je oseba, ki stanuje v isti občini stalno najmanj 10 let in občina bivališča za ta čas zoper njo ne more ničesar prigovarjati, kar je navedeno pod točko 1. § 17 zakona o občinah (da uživa prosilec častne pravice), ni ji ne more prigovarjati naj iz točke 2. omenjenega paragrafa (da ni v sodni preiskavi ali pod obtožbo za dejanja, ki imajo za posledico izgubo častnih pravic) pridobila po zakonu članstvo občine bivališča in ga izgubi v občini, v kateri ga je dotlej uživala, razen če izjavi, da obdrži dosedanje članstvo in dokaže, da pristojna občina na to pristaja.

Iz navedenega določila izhaja, da občina bivališča ni pristojna, da odloča o sprejemu v članstvo, temveč je le pristojna, da ugotovi, da članstvo po § 17. odst. (4) obstoji ali ne obstoji od trenutka, ki ga odreja zakon.

Oseba, ki prebiva v občini 10 let in izpolnjuje ostale pogoje § 17. odst. (4) zakona o občinah, pridobi tedaj članstvo občine bivališča avtomatsko, t. j. za pridobitev članstva ni potrebno nihi prošnje oz. predloga domovne občine nihi odborovega sklepa.

Ko občina bivališča ugotovi, da je neka oseba avtomatsko pridobila članstvo v njej, je po določilu § 24. zakona o občinah dolžna isto vpisati v spisek svojih članov kakor tudi o taki ugotovitvi obvestiti dotedanjo občino članstva.

— V.

23. **Vprašanje:** V občini A. živi žena, ki se je, potem ko je imela nezakonskega otroka, poročila z očetom otroka ter je oče po poroki prepisal otroka na svoje ime. Z omožitvijo je dolična mati nezakonskega otroka pridobila po svojem možu članstvo občine A, prej pa je bila pristojna v našo občino. Občina A zahteva sedaj od naše občine domovnico za otroka, češ da je otrok dobil samo očetovo ime ter ni bil pozakonjen, temveč posvojen (adopiran).

Prosimo pojasnila, ali je naša občina dolžna izdati otroku domovnico.

Odgovor: Iz vašega vprašanja prav za prav ni razvidno, ali gre v opisanem primeru za pozakonitev otroka ali za dajatev imena ali pa za posvojitve (posinovitve, pohčerištev).

Če se nezakonska mati otroka kesneje poroči z onim, ki je krvni oče otroka, potem gre tu za pozakonitev. Pozakonjen otrok izpod 21 let pa pridobi z momentom sklenitve zakona med materjo in očetom članstvo v oni občini, v kateri ga uživa oče.

Če se pa nezakonska mati otroka poroči z možem, ki ni oče otroku ter ta mož z izjavo pri pristojnem oblastvu in dovoljenjem matere in otroka oz. varuškega sodišča podeli svoje ime temu otroku, gre v tem primeru za dajatev imena, ki nima na članstvo otroka nobenega učinka ter je in ostane otrok v tem primeru član one občine, v kateri je uživala članstvo njegova mati pred poroko.

Če pa je v vašem vprašanju omenjenega otroka posvojil (pohčiril, posinovil) mož njegove matere (pod pogojem seveda, da ta mož ni krvni oče otroka, ker v naspornem primeru gre že za pozakonitev), potem je otrok, če je mlajši od 21 let, pridobil članstvo v oni občini, kjer ga uživa njegov posvojitelj.

Da bomo mogli na vaše vprašanje, če je občina dolžna izdati otroku domovnico, točno odgovoriti, potem sporočite, za kateri izmed v našem odgovoru navedeni primer gre.

— V.

Iz Županske zveze

Občni zbor Županske zveze. (Nadaljevanje.) Nato poda tajniško poročilo o delu Županske zveze gospod dr. Riko Fux.

Poročilo tajnika je bilo sprejeto soglasno ter so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Kraljevske banske uprave naprošamo, da odredi, da finančni oddelki, ki pobirajo občinsko trošarino na vino, izplačajo pobrano občinsko trošarino direktno občinam in ne potom Kraljevske banske uprave.

2. Finančno direkcijo v Ljubljani naprošamo, da odredi, da se izplačajo občinam vsi zaostanki na občinskih dokladah, v kolikor so plačani. V bodoče se naj vplačane doklade takoj nakazujejo občinam. Davčne uprave naj predložijo občinam vsakega četrt leta seznam že vplačanih dokladov.

3. Ugotavljamo, da so postale finančne težkoče občin Dravske banovine radi velike gospodarske krize nevzdržne, vsled česar pozivljamo vse merodajne faktorje, da vpoštevajo ta težak položaj občin ter jih ne obremenjujejo z novimi deli.

4. Ugotavljamo, da občine le z največjo težavo plačujejo zakonito določeno stanarino in kurjavo učiteljstvu, ter pozivamo merodajne faktorje, da čimprej potrebne ukrenejo, da se občine razbremenijo s temi dajatljavi.

5. Pozivljamo kraljevske vlado, da čimprej predloži Narodni skupščini zakon o reformi davkov in zakon o samoupravnih financah.

6. Kraljevska banska uprava naj čimprej ustanovi poseben sklad za sanacijo občin, ki so zašle v finančne težkoče.

7. Ministrstvo socialne politike naj čimprej predloži Narodni skupščini zakon, s katerim se prepreči nepotrebno beračenje ter ustanove v posameznih banovinah prisilni delavski oddelki. Izenači naj se zakonodaja o preskrbi občinskih ubožcev.

8. Merodajne faktorje pozivljamo, da delujejo na to, da se v finančni zakon 1934/1935 sprejme določilo, da se smatrajo občinski računi občin Dravske banovine za leto 1929—1931 za rešene, ako so v stvarnem pogledu v redu, čeudi bi pri-

loge ne bile v redu kolekovane in takse in davki pravilno odvedeni.

9. Kraljevsko bansko upravo naprošamo:

a) da poskrbi za enofno označbo občinskih organov po zakonu o občinah (danes n. pr. se piše: župan, načelnik, predsednik itd.),

b) da izda vzorne osnutke vseh pravilnikov in statutov po zakonu o občinah,

c) da izda pravilnik za izdajanje živinskih polnih listov, ker so dosedanji predpisi radi izvršene spojitve občin nevdrženi.

Poročilo tajnika je bilo sprejeto soglasno ter so bile sprejete sledeče resolucije:

Do poročilu tajnika se je razvila obširna debata, katere so se udeležili zlasti poslanci Urek, Pečvar in Mohorič, ki je predvsem pojasnil stališče parlamentarne delegacije glede novih davkov ter je podal obširen pregled gospodarskega položaja.

K besedi se je oglasil tudi delegat občinskih uslužbencev g. Japelj, ki opozarja na novo uredbo o občinskih uslužbencih ter pozivlja Župansko zvezo, da naj ščiti interese občinskih uslužbencev.

V nadaljnji debati prosijo zastopniki raznih občin pojasnil v občinskih zadevah, mnogo delegatov se pa dotakne davčnih vprašanj, ki globoko zadevajo vse naše gospodarstvo.

Poslanec Milan Mravlje poda obširno poročilo o dosedanjem poteku in sedanjem stanju akcije za razlastitev in prevzem razlaščenih gozdov. Predlaga nato sledečo resolucijo:

Razlaščeni gozdovi na veleposestvu Karla Auersperga dediči so bili od Začasne državne uprave prevzeti dne 3. in 4. januarja 1934. Ti gozdovi se pod nobenim pogojem ne smejo vrniti v upravo in izkoriščanje veleposestnikov, ki jih so itak že dve leti neupravičeno izkoriščali. Zavlačevanje pre-

vzema razlaščenih gozdov bi pomenilo njih popolno devastacijo, gospodarsko brezpomembnost poznejšega prevzema izsekanih gozdnih površin in najtežji udarec avtoriteti zakona in državnih oblasti. Pozivamo Začasno državno upravo, ki je že prevzela razlaščene gozdove, da ščiti naše interese in koristi prizadetega prebivalstva. Kraljevsko bansko upravo pa prosimo, da podpre Začasno državno upravo v njenem poslovanju in ji nudi v slučaju potrebe tudi dejansko pomoč.

Ravno tako pozivamo državno upravo, da brez odloga prevzame razlaščene gozdne površine na vseh ostalih veleposestvih v smislu odredbe ministrstva poljoprivrede z dne 21. decembra 1933.

O predstojeci resoluciji se je razvila obširnejša debata s soglasnim sklepom, da pooblašča občni zbor Županske zveze predsedstvo Zveze, da izroči to resolucijo po posebni deputaciji gospodu ministrskemu predsedniku in vodji resora ministrstva poljoprivrede.

Ker so bila o tem vsa poročila in glavna debata izčrpana, se oglasil k besedi ponovno g. ban dr. Drago Marušič, ki obljubi ponovno vso pomoč občinam. Bansko upravo bo vodila iskrena skrb za občine in storil bo vse, da se bo delalo, kolikor mogoče v sporazumu z občinami.

Občni zbor je nato izvršil volitve novega odbora Županske zveze. Soglasno je bil izvoljen predsednikom g. Valentin Babnik, podpredsednikom dr. Dinko Puc, župan ljubljanski, drugi podpredsednik dr. Milan Gorišek, župan v St. Lenartu, tajnik dr. Riko Fux, mestni višji svetnik v Ljubljani, ter za vsak srez en delegat.

Do krajši debati, ki je še sledila volitvam, je predsednik Županske zveze zaključil uspelo zborovanje.

Tečaj Županske Zveze so se vršili v sledečih srezih: Dol. Lendava, Murska Sobota, Gornji grad, Šmarje. V prihodnjih dneh se vrše v Crnomlju, Metliki in Novem mestu. Vsi tečaji so bili polnoštevilno obiskani.

Razsodbe upravnega sodišča

(Konec)

2. Ne drži mnenje tožiteljev, da bi morala vas sama sklepati o svojih gospodarskih stvarih, a da bi občinski odbor imel po § 82 kranjskega občinskega reda sklepati le o pobiranju doklad in davščin za kritje stroškov za gospodarske stvari vasi. Tudi za take naprave, ki ne zadevajo vso občino, marveč samo nekatere dele, kakor n. pr. pri javnih vodnjakih in vodovodih kakšne vasi, pri cestni razsvetljavi in cestnem flaku itd., torej tudi za take naprave ima občina skrbeti, ako spada ustanovitev, zgraditev in vzdrževanje teh naprav sploh v področje občinske samouprave. Po § 28., točka 5. in 10. kranjskega občinskega reda spada skrb za zdravje v občini in pažnja na ogenj v domače ali lasno področje občine. Naprave, ki temu namenu služijo in torej tudi gradnje vodovodov, so namenjene v občo korist občine in ima o njih občinski odbor sklepati, ne pa morda vas in to tudi potem ne, če koristijo omenjene naprave povsem le kakšnemu delu občine. Ta pristojnost občinskega odbora se razteza tako na sklepanje o gradnji, kakor tudi na sklepanje o kritju stroškov za vodovod. V kolikor vodovod služi le namenu določenega dela občine (n. pr. vasi) in je izključeno, da bi se vodovod mogel uporabljati v drugih delih občine in normalno služiti namenom drugih delov občine ter kakšen specialen predpis ne določa drugega načina kritja, pa se imajo po § 82. kranj. obč. reda od občinskega odbora sklenjeni izdatki za vodovod kakšne vasi naložiti le davkoplačevalcem dotičnega dela občine. V takih primerih vas ne nastopa na zunaj po svojih lastnih organih, marveč jo je smatrati le kot skupino obremenjenih davkoplačevalcev brez lastnih sklepajočih in izvršujočih organov. V kolikor ima vas lastno imovino, obstoja po čl. 1. zakona od 1. avgusta 1912., kranj. dež. zak. št. 49 o gospodarstvu z imovino sosesk sicer poseben gospodarski odbor, vendar pa gre temu gospodarskemu odboru le gospodarstvo z imovino in javnimi dobrinami soseske in v smislu točke 6., odst. 3., omenjenega zakona o gospodarstvu z imovino sosesk, tak gospodarski odbor pa ne sme niti sklepati o nakladah za kritje proračunskih primanjkljajev sosesk, kakor tudi ne o najetju posojil, marveč tudi o tem sklepa na predlog gospodarskega odbora le občinski odbor. Tem manj pa ima po kranj. obč. redu gospodarski odbor sklepati o grajenju novih vodovodov in drugih, čeprav le določeni soseski koristnih naprav. S tem, da pokrajinska uprava v svojih razlogih ni omenila te pritožne točke, navedene v pritožbi na pokrajinsko upravo, še nikakor ni postopanje pokrajinske uprave nedostavno, ker ta nedostatek ni bistven, saj ne more neugodno vplivati na materialno pravni položaj stranke in se nanaša zgolj na pravna izvajanja, ne pa na dejanske okolnosti.

3. Kar se tiče nejasnosti sklepov občinskega odbora C glede obsega vodovoda v B in glede stroškov za njega, ki se je že v predhodnem pritožnem postopanju brezuspešno grajala, bodi omenjeno, da mora nedvomno vsak sklep občinskega odbora svoj predmet določeno označiti in da bi bil sklep občinskega odbora brez določenega predmeta ne-

veljaven. Ne more se pa trditi, da bi v danem primeru objekt ne bil dovolj določeno označen in je vsaka zamenjava z drugim objektom izključena. Vodopravno oblastvo je izdalo dovolitev za zgradbo vodovoda v B in je torej predmet kolikor toliko točno določen, a glede proračuna za vodovod se je dovolil najvišji znesek 600.000 Din, s čimer se je torej pripustila podrobnejša določitev v okviru tega maksimalnega zneska pristojnemu izvršilnemu organu občine, t. j. občinskemu predstojniku. Ne glede na to pa je bil omenjeni vodovod na podstavi javne dražbe že od gospodarskega odbora v B oddan za znesek 600.000 Din in je občina C pač le prevzela dolične obveznosti gospodarskega odseka.

4. Ne more se trditi, da bi bil v admin. pritožnem postopanju brezuspešno grajana sklep občinskega odbora glede zgradbe vodovoda vsled tega protizakonit, ker se s tako gradnjo naprtilo veliko breme vasi B in sta smela občinski odbor C kakor tudi toženo upravno oblastvo pri oceni, je li to breme preveliko za vas B ali ne, postopali pač povsem po svojem lastnem prepričanju na podstavi svojega lastnega strokovnega znanja in svojih lastnih izkušenj. Upravno sodišče pa v tem oziru ni pristojno odločati, ker so vprašanja, v katerih so upravna oblastva po pozitivnem pravu upravičena se ravnati po svojem svobodnem preudarku, povsem izločena iz kompetence upravnih sodišč (glej čl. 19 zakona o državnem svetlu in upravnih sodiščih).

5. Pokrajinska uprava res ni ugotovila, da sta dva občinska odbornika glasovala proti vodovodu in seveda tudi opustila ugotovitve, iz katerih razlogov se te činjenice ni sprejelo v zapisnik o seji občinskega odbora, vendar pa je ta činjenica v danem primeru pravno povsem brezpomembna, ker je jasno, da je večina prisotnih občinskih odbornikov glasovala za vodovod in za kritje dotičnih stroškov in velja to tudi še potem, če se glas občinskega predstojnika odšteje.

Iz razlogov, naštetih pod 1 do 5, se je torej morala tožba zavrniti kot neosnovana, v kolikor je naperjena zoper drugostopno odločbo pokrajinske uprave.

6. V kolikor je tožba naperjena proti potrditvi najetja posojila do 600.000 Din za zgradbo vodovoda v B, češ, da ni točnejših pogojev o najetju posojila, je pa smatrati tožbo kot nedopusno, ker je odobritev stvar svobodnega preudarka in v tem oziru po čl. 19., točka 3., upravnosodnega zakona ni dopustna pritožba na upravno sodišče. Stranke smejo pred upravnim sodiščem izpodbijati pač le drugostopno odločbo, ki se izda v pritožnem postopanju in se nanaša na sklep občinskega odbora, ne pa potrditve s strani nadzornega oblastva.

Izdajatelj: Županska zveza v Ljubljani; njen predstavnik Valentin Babnik, št. Vid pri Ljubljani.

Za uredništvo odgovarja: dr. Riko Fux v Ljubljani.

Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (predstavnik O. Mihalek)